

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Barzaei Herovm Helvetiorvm Epistolae

Barzaeus, Johannes

Fribvrgi Helvetiorvm, 1657

4. Praefectorum Imperialium inurbanitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13014

Pro tanto obsequio, jussit habere Patres:
 Dixit & oppressæ TVTORES esse Sionis,
 Nomine perpetuis conueniente cedris. d.
 Romulidûm Cæsar Nos Libertate perenni
 Cum totâ voluit posteritate, frui. e.
 Ingenui jure ergo petunt stabilire Nepotes,
 Quod tribuit charis candor & ardor Auis.
 Hæc licet Augustum non ignorare putemus
 (Ecquid enim tanti nesciat aula Viri?)
 Vilum est Helueticâ tamen hîc renouare Camænâ,
 Vt nostro patrias suppleat ore vices.
 Summa est, quam petimus, Verbis contenta duobus,
 Summaque sat verbis dicta duobus erit,
 Poscimus, Albertus nostras tueatur ut oras,
 Quâ nuper tuitus fronte RODOLPHVS erat.
 Viuat, & omnigeno sic victor ab hoste triumphet
 Cæsar, ut à Nobis nulla trophæa ferat.

A. Actum Fauentia Anno 1240. Guillim. l. 2. B. Ut videre est in diplomate dato, in Baden, Anno 1291. Idem citatus. C. Acta hæc circa annum Christi 828. ut notat Io. Iacob. Grasserus in libro Heroum Heluetic. fol. 32. Iosias Simlerus fol. 11. & seqq. Apud Guillimann. est error Typographi in annis. D. E. Simler. citatus, & Guillim. l. 3. c. 1. fol. 320. Protectores & Defensores Ecclesie.

IV. ARGVMENTVM.

TRibus Pagis ab Imperij tutelâ ad Ducum Austriæ dominium transire reuentibus, Albertus indignans Præfectos destinât, Eos modò non quatenus Austriæ Dux, sed quâ Rom. Imperator triumphaturus. Vranij quidem ac Suitenses Gæslerum nacti sunt; Peregrinum à Landenberg Siluani, Viros dignitate equestri, familiâq; insignes. Eorum metamorphosin & insolentiam hominibus Libe-

ris inuisam detestatur hac Epistolâ VVernerus à Stauffackh, alter libertatis vindicandæ Triumuir. Pro cuius recuperatione propinquos allicit, inq; Tyrannidis excisionem adminicula neutiquam defutura promittit. Guillimannus l. 2. c. 16. &c.

VVERNERVS à STAVFFACKH Suitensis,
VVERNERO BARONI AB ATTINGHAVSEN,
Vranix Landtammano.

De Præfectorum Imperialium inurbanitate.

Libertatis amor, Patriæque excisa Tyrannis,
Magnanimâ quondam celebres virtute Quirites
Si Capitolini decorauit honore triumphî:
Si sua Miltiadem comitata est gloria, claras
Indole Cecropiâ quod sit tutatus Athenas:
Quid, Generose Baro, quid tantâ ambage moramur
Gratificaturâ Patriæ succurrere dextrâ?
Illa grauem perpeffa luem, Chirone perito
Indiget, atque omnem Podalirij anhelat in artem.
Arida dudum ipsi miseros depascitur artus
Febris & insueto labefactat viscera tabo.
Macti animis, unâ quid propugnare labantem
Differrimus Patriam? miserandæ incendia flammæ
Confertim in primâ cur suffocare fauillâ
Vsq; adeo ambigimus? Si me fidentiùs audis,
Si VVernerî aliquem sunt sensâ habitura valorem.
Præcipitanda mora est, ignauaque febris, & omnis
E medio tollenda lues; quærenda Galeni
Dextera, & indigno minuenda arteria morbo,
Centaurea quidem nos Thessala deficit, atqui
Centaurea istam quoque leniet Helueta pestem,
Macte animo, cordate heros: Te cura leuandæ
Si qua trahit patriæ; quæ Stauffackherus amicis
Versat consilijs, spectato pondere rerum,
Africo, & agnatis noli committere Cauris.
Propositi ergo breuem si vis cognoscere summam:

Quan-

Quanquam infacundâ melior mihi dextera linguâ,
Eloquar, & fido sinceræ mentis Achatî,
Suentis populi suspecta grauamina pandam.

Cæsareas Aquilas, & magni sceptrâ Monarchæ,
Legitimum quondam patriæ telluris asylum,
Abfit ut insulsâ studeam conuellere linguâ.
Floreat Augustus, sacriq̃ue potentia regni
Bosphoron, & Scythicum victrix transcendat Araxem.
Ille quidem (Austriacas dum nos renuisse secures,
Nuper, & vnanimis pro libertate tribules
Vidit ab Ausoniâ velli non posse Coronâ)
Anceps consilij, dum spemq̃ue animumq̃ue Ducatu
Perdit in Heluetico; tribus hoc in climate Pagis,
Cæsareos (vindictâ animi gliscente) Tribunos
Destinat; ac sparsos per rura, per arua colonos
Primus inassuetis, turbatq̃ue premitq̃ue Tyrannis.
Ecquis enim talem titulo meliore farinam
Heluetus indiget? Fuerit mens Principis æqua;
Æqua parens certè prolem generauit iniquam.
Hoc Patriæ solenne malum est; hæc quercera febris
Occupat Heluetios: morbo languemus ab isto
Perditi in hanc vnâ mea feruet Epistola pestem.

Trina quidem tellus, sic rerum conscia testor
Sidera, Cæsareæ ne Majestatis ab vllò
Irritetur honos, in patria rura Dynastas
Principio ingressos, pronis exceperat ulnis
Obsequio tantos venerata decente Tribunos.
At dum infanda diu, dum indigna ac digna perinde
Perpessi fuimus, colubrinis Diptadas ipso
Fouimus in gremio. Prima indulgentia laxos
Parturijt frenos: proluxior vsus abulum
Condidit: enormem tolerata licentia fastum,
Fastus contemptum Proiectâ hinc viliùs algâ,
Vix digiti crepitu, vel amico nomine dignum
Censent Suiadem: tanquam si tressis agaso,
Si calo Arcadicus, fungusue, aut turpiter emptum
Sit fale mancipium. Longi quæcunque sit anni
Conditio: seu signa Nepæ, seu sidera Capri,
Seu jubar Erigones, seu Cancrî fulgeat astrum;

Felle, ac Sardois Præfectus amarior herbis,
 Fœnum habet in cornu, Taurinis cuncta laceffens,
 Incendensque oculis. Proh, quanta ferocia frontem
 Inquinat! in toruo quàm dira stat excetra vultu!
 Et tamen hæc inter, lubeat si vera fateri,
 Dat veniam coruis, vexat censura columbas.
 Lex est in manibus: sola est violentia iudex.
 Quando, sub absentis prætextu Cæsaris, ullæ
 Conduntur leges, Torquati Manlij iniquum
 Itur in Imperium. Clausa est, & dormit honestis
 Curia pauperibus. Pro libertate, tributis
 Surgit origo noui. Censoria virgula nostros,
 Plusquàm sæuities, plestit Rhadamanthica, mores.
 Secula Saturni dicas, ubi vindice nullo
 Omnia, Præfectis tellus inarata, ministrat.
 Secula Saturni terimus, sed ferrea quando
 Falce suâ cogit sub iniquas omnia leges.
 Ille olim ut sobolem, sic nostro tempore plebem,
 Efferus ad libitum dum congerit omnia, glutit.
 Articulo hoc vno leges profitentur Amici,
 Cæsarei Satrapæ, Sibi quòd communia dicant.
 Credita quæ nobis sunt propria, ouesque, bouesque,
 Et pecora Heluetici, nullo discrimine, campi.
 Si quis, vt in populo, violentæ obfistere dextræ,
 Contraque imperium præruptis hiscere verbis
 Audeat; ille suum per fasque nefasque piâclum
 Aut luit effosis oculis, aut ferre misellus
 Cogitur in tetrâ pædorem ac vinclâ catastâ.
 Vt verbo referam, Ius summum injuria summa est.

Offendit sanos pridem hæc infania ciues,
 Teque adeò, ut vocem non rarò emiseris istam,
 Maior ab infestis petulantia, visque nefasque,
 Surgit Præsidibus, grauior violentia plebem
 Opprimit, ingenui quàm sint tolerando coloni.
 Nuper fortè meas cum coniecisset in ædes
 Lumina Gællerus, caperans liuente proteruum
 Nube supercilium, Quis, Stauffackhere, quis, inquit:
 Hæc tam magnificis spectata palatia tectis
 AEdificare iubet? Cuius hæc penetralia tantis

Ardua

Ardua structuris? Ego cautior ore, cuique
E tetrico jam iniecta fuit responsio vultu;
Cæsaris Augusti tota hæc structura, tuoque
Seruiet arbitrio: quanquam, si scire laboras,
Non nisi fulta meo surgit mihi fabrica fundo,
Vos Domini, solus nos rerum enutriet vsus.
Ille; Penes nostrum stabit res vestra deinceps
Imperium. Tuguri congestum cespite culmen
Vos decet; ad nostrum spectant hæc atria censum.
Rustica nobilitas, & paupere nuper ab Hylo
Edita progenies, plebeiam fauce polentam
Glutiat, atque casis viuat contenta salignis.
Suiiacum submissa tegant gurgustia cætum.
Tu caue, nequa meo fiat res absona verbo.
Audisti pestem? Tu, si tangere paterni
Perditiõne soli; curabis idonea morbo
Pharmaca, & inuiso cuneum superaddere nodo.
Etsi Pæonias mihi nusquam Epidaurius herbas
Suggerat, ista tamen sapit hîc panacea; Priusquam
Dira per incautum serpant contagia vulgus,
Morbi primæuam dextrâ compescere culpam.
Si lex in manibus, Si jus injuria; nostris
Sit quoque jus manibus. Si res in cardine, cedat
Ex animo constante metus: Mens prodiga vitæ,
Nata tamen Patriæ, jamdudum inuadere magnum
Eluçtatur opus, fortesque ardescit in ausus,
Nec patitur requiem: suprema pericula semper
Dant veniam culpæ: tamen hîc si juris auiti
Fundituseuersum Patriotæ inquirimus usum,
De reprobâ nos ecquis amet traducere culpâ?
In scelus, audendum scelus est, in grandia Virtus:
Illam exercitijs, illam sudore parandam
Exposuere Dij: Nam quid submersa profundis
Proderit in tenebris? Plus inter amara relucet,
Deserit ignauos, fortes amat ipsa Camillos.
Vt tua verba loquar, Quod plus intenditur æquo,
Rumpitur, & rarum violentia durat in æuum.
Vt ne ergo innocuus rumpatur ubique colonus,
Illa funestis rumpantur iniqua Tyrannis.

Hic

Hic ego (fabor enim) ne quid sine Numine Diuam,
 Ne sine consilio fieret: solerter agendis
 Propositi rebus, vicina è gente fideles
 Consilio junxi Socios: ut nempe grauat
 E Patriæ Pagis saltem alter, & alter, & alter,
 In, sua, conceptam, ferrent suffragia, causam.
 Hic equidem primum GVALTERO FÜRSTIO honorem
 Detulerim; quem mente grauem, quem Pallade dignum
 Repperi vtrâque virum. Certè hic ad maxima natus,
 Plurima cui rerum comes experientia, nostris
 Congrua consilij, quanto olim encomia vestræ
 Suggestet Vranæ! Concedimus inde secundas
 ARNOLDO ex MELCHTALL. Hic Vnderwaldius ortu,
 Fortunâ locuples, Aiace pectore spirans,
 Improba Siluani fugiens aconita Tyranni,
 Cessit in Vranæ securas sponte latebras.
 His ego me Socijs in conjurata sacraui
 Fœdera, ut unanimi decretum pectore Verbum
 Staret in ore Trium. Numero DEVS impare gaudet:
 Scire cupis Verbum? Superis in vota vocatis,
 Vicinam patriæ miserati quisque ruinam,
 Iurisjurandi Sacramenti que supremam
 Edidimus formam, Lethæas malle sub umbras
 Quemlibet, inque feram descendere mortis arenam,
 Quam fastiditos ruri que domique Seueros
 Vsq; adeo, ac tantas populi perferre querelas,
 Exuet agnatam vel nostra hæc Vnio pellem.
 Induet antiquam vel Patria libertatem.

Rutlismatta quidem placita hæc primaria ternis
 Consultata viris, ac iuramenta supremo
 Vidit facta DEO, cum noctem Libra diei
 Redderet æqualem, solitisque argentea bigis
 Delia, jam nono renouasset cornua motu. 4.

Sic ego, sic Socij jurato fœdere pactam
 Condidimus legem. Quæris, quid tantula turba,
 Dexterâ quid uè trium sit profectura Virorum?
 Dicta lubens repeto: Tribus his aut lurida filum,
 Aut, quod anhelamus, truculentæ Parca Chimeræ
 Disrumpet jugulum. Magnis sit plena periclis

Alea;

Alea; majorem dant magna pericula famam.
 Nonnè Viros aduersa probat, perque aspera duro
 Nititur ad laudem Virtus interrita, cliuo?
 Pessimus in dubijs augur, Timor; arguit ille
 Degeneres à stirpe animos, experisque vigoris
 Nec poterit patriam, nec rem fulcire labantem.
 Aurea Theffalicus nunquam asportasset Iason
 Vellera, si pavidos imitatus pectore ceruos,
 Quodlibet ad folium venti spiramine tortum,
 Et motæ ad lunam trepidasset arundinis umbram.
 Illum per Siculas ducentem carbasa Scyllas,
 Nec Tauri æripedes, Vulcanum perpete flammâ
 Naribus efflantes; nec custos arboris aurææ,
 Et linguâ triplici, cristâque ac dentibus uncis
 Horridus ille Draco; nec mille pericula rerum
 Terrere à cœptis potuere ingentibus: illum
 Aurea ad extremos duxerunt præmia Colchos (tum

Nos quoq; quin trahimur? quin fortia facta Paren-
 Prosequimur? stimulos jam vel Phryxæa ministret
 Fabula. Inauratâ si vellus nobile massâ
 Intrepidum, per cuncta feri discrimina Ponti,
 Impulit heroem: quid pectora nostra moratur
 Aurea LIBERTAS? Quid florem animosq; juuentæ
 Perdimus Helueticæ? Quid tanti nominis hæres
 Usque adeò stertit patrijs inglorius aruis?

Hæc ubi maturâ conscriptus mente Senatus
 Pensat, & heroes Patrum reminiscitur actus:
 Quisque suum stimulare animum, famâque perenni
 Moliri dignos cœpit propensior ausus.

Inde inter reliquas fuit hæc accerrima nostri
 Formula concilij. Si portentosa Cyclopum
 Copia, Sicanio quæ ferrum exercet in antro;
 Si cum terrifico, ferus ipse, Mimante, Typhæus
 Suspensum Helueticâ cum LIBERTATE trophæum,
 Cæli adamantæa, fixisset in axe, catenâ:

Nos posito de corde metu, Nos præpere nisu,
 Nos adamantæam, cum Libertate, catenam
 Eripere; ac vinculis, facto simul impete, ruptis
 Detrahère ex ipso non cunctaremur Olympo.

Inuia

Inuia nulla via est virtuti: audacia vires
 Sugeret: audentes Deus & fortuna fouebunt.
 Illa expugnandas nos vltro animabit in arces,
 Consiliumque dabit, quanam ratione leuandus
 Sit Patriæ populus? Virtusne, astusue, dolusue,
 An Libitina furens sit propulsura molestum,
 Quo premitur gens nostra, jugum. Nec verò rebellem
 Cæsaris hinc poterit Majestas dicere gentem.
 Pars sumus Imperij, sub nullâ Principis hastâ
 Venum vnquam expositi; nullâ vel lege Tyrannis,
 Vel jure obstricti. Patrijs qui pellit ab oris
 Præfectos, patrio depellit rure Tyrannos.
 Induperatori, quem libera terra Patronum
 Hastenus agnouit, quis nostra grauamina pandit?
 Pandimus antè quidem, sed libro Supplice tetrum
 Lauimus Aethiopem: thesis hæc valet vnica, Longas
 Cæsaris esse manus. In nostras ergo querelas.
 Outinam longas habuisset Cæsar & aures. b.
 Maturandam opus est: rebus pudor omnis ab arctis
 Exulat, imbellem nec habent extrema pudorem.
 Nullum, animose Baro, nullum statuere trophæum,
 Nec statuent timidi. Paritur pax aurea bello:
 Si reddi precibus, si flexo poplite nescit
 Pristina conditio, non inquirenda sit armis?
 Vix unquam obsequijs solet indurata moueri
 Improbitas; cælumque suo seruire Tonanti,
 Non nisi magnorum potuit post bella Gigantum.
 Alea jactanda est, quæcunque erit illa, parati
 Non deerunt animi. Thrasybulos atque Philenos
 Experiêre nouos. Rediuiui ad classica nostra
 Profilient Decij, quos nunc horrorque timorque,
 Ac metuendorum formido indigna Tyrannum,
 Pressat, & occultas inter iubet esse latebras,
 Re semel inceptâ dabit Vria vestra trecentos
 GVALTERO Socios: quæque est fiducia, nobis
 Attinghufanus sese sociabit & heros.
 Nec subfiluanâ modicam de pube cohortem
 Attrahet ARNOLDVS: dabit experientia, rerum
 Euentusque fidem. Quæ pro communibus aris
Mili-

Militatque focus, quid ni bona causa triumphet?
Interim & ipse suos sibi STAVFFACKERVS amicos
In patrio firmabit agro; solerteque curâ,
Vt ne immaturo desæuiat impete vulgus.

Quilibet è nobis, re sic urgente cauebit,
Istâ quidem paucis; non omnia quippe papyro
Credimus: inde tamen, si sic consulta probâris
Fœdera, si Patriæ pro flore & amore fidelem
Egeris Harpocratem: Pro nostris denique cæptis
Pectora magnanimi si ostenderis æmula Bruti,
Vberiore istam texemus schemmate telam.

Ne tamen aduersus tibi causet phasmata scrupus,
Coniuratorum nihil Vnio quæret iniqui,
Nil petet indigni. Stabunt sua jura Tonanti,
Stabunt Imperio: sed Libertatis ademptæ
Vt reparetur honos, pubes auidissima stabit.

De tribus ergo Viris, qui sic jurata nouârunt
Fœdera, sic aninio tecum, VVertere, voluta,
Nos, à consilijs in publica commoda cæptis,
Nos, nisi fracta ruat conuexi machina cæli,
Labaturuè Orbis: nec Castra in rupibus altis
Condita: nec vallis munitæ in gentibus arces:
Nec tuba, nec lituus, nec flamma, nec hasta, nec arcus:
Landenbergiæ nec fulmina propria bili,
Sed neque Gæslero consueta tonitrua terrent:

A. Anno Christiano-1307. Mense Septembri, Guillim. l.
2. f. 302. B. Legati n. apud Casurem de Præfectorum enor-
mitate questi, vix auditi, & domum absq; fructu sunt remissi
Anno 1305. Vt præter alios exponit Iosias Simler l. 1. f. 32.
Stettler l. 1. f. 28. in ann. 1305.

V.

ARGUMENTVM.

Quemadmodum à Gæslero Præfecto Vrij
ac Suitenses, sic à Landenbergero Vnder-
vvaldij seuerius fuere tractati. Ex illis fuerat Henri-
cus an der Halden, ex Melchthall, Vir primariæ in-

C

ter